

Ylioppilaskunnan lausunto Hallituksen selonteosta kotoutumisen edistämisen uudistamisesta

Ylioppilaskunta kiittää mahdollisuudesta lausua yliopistolle Hallituksen selonteosta kotoutumisen edistämisen uudistamisesta. Lausunto seuraa lausuntolomakkeen pohjaa. Kommenttimme koskevat pääosin korkeakoulutuksen piirissä olevia maahanmuuttajia.

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Kommentit lukuihin 1-6: Tilannekuva ja keskeiset muutostekijät. Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat.

Luvut 1-6 käsittelevät mielestämme tilannekuvan ja keskeiset muutostekijät kattavasti.

Maahanmuuttajataustaiset kokevat syrjintää työmarkkinoilla riippumatta siitä, mistä syystä ovat tulleet Suomeen. Työllistymistä edistävien toimenpiteiden lisäksi on oleellista kiinnittää huomiota siihen, millä muilla keinoin voidaan parantaa maahanmuuttajataustaisten kuuluvuuden tunnetta. Yhteiskunnassa on tärkeää purkaa rakenteellista rasismia ja helpottaa myös toisen polven maahanmuuttajien pääsyä korkeakoulutuksen pariin. Opinto-ohjauksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, millaisille urapoluille maahanmuuttajataustaisia nuoria ohjataan.

Kommentit lukuun 7: Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen

7.2.2. Pidämme tärkeinä Työpaikkasuomi ja Työpaikkaruotsi -koulutusten tarjoamista myös kansainvälisille opiskelijoille, jotta he voivat lyhyen Suomessa olon aikana vahvistaa suomen tai ruotsin kielen kursseilla opittua ja parantaa työllistymismahdollisuuksia. Kursseja voisi tarjota verkko-opetuksena ja niihin pääsy olisi kansainvälisille opiskelijoille alasta riippumatta mahdollista. Palveluiden tarjonnan lisäksi on tärkeä tiedottaa niistä näkyvästi.

7.2.3. Pidämme tärkeänä, että korkeakoulut huomioivat vieraskieliset opiskelijat saavutettavuussuunnitelmassaan ja että opiskelijoiden integraatiota pidetään esillä korkeakoulujen kansainvälisyystavoitteissa. Pätevyitymiskoulutustarjontaa on tärkeää monipuolistaa ja siitä on oltava riittävästi tietoa opiskelijoille, jotta ennen Suomeen tuloa hankittua osaamista ja koulutusta voidaan hyödyntää mahdollisimman hyvin.

7.3. Pidämme tärkeänä, että myös opiskelun vuoksi Suomeen tulleet maahanmuuttajat tietävät heille kuuluvista sosiaali- ja terveyspalveluista, joihin he

kuntalaisina ovat oikeutettuja. Palveluista tulee viestiä selkeästi ja vastaanotolla työskentelevillä tulee olla valmiudet palvella asiakkaita erilaisista taustoista. On tärkeää huomioida myös kulttuurisensitiivinen työote esimerkiksi mielenterveysongelmista puhuttaessa.

Kommentit lukuun 8: Nopeutetaan kotoutumisen käynnistymistä

Pidämme hyvänä uudistuksena, että vastaanottokeskuksissa tarjotaan jatkossa kieliopintojen lisäksi myös yhteiskuntatietoutta ja siihen liittyvä koe.

Kommentit lukuun 9: Parannetaan ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta maahanmuuttajille

Pidämme tärkeänä, että korkeakoulut ja kotouttamista tarjoavat tahot tiivistävät yhteistyötä ja erilaisista neuvontapalveluista ja oppaista viestittäisiin myös korkeakoulutukseen tuleville maahanmuuttajille. Kotoutumispalveluista voitaisiin antaa tietoa jo oleskeluluvan päätöksen yhteydessä, jotta opiskelun vuoksi Suomeen tuleva tietää, mistä hän voi saada palveluja, mikäli haluaa hyödyntää Suomessa vietettyä aikaa alusta alkaen ja parantaa mahdollisuuksia jäädä Suomeen myös valmistumisen jälkeen. Tällä hetkellä valmistuttuaan EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten maiden kansalainen saa oleskeluluvan Suomeen vain vuodeksi työnhakua varten opintojen jälkeen ja kotoutumisen osalta prosessi olisi järkevää aloittaa jo opintojen alkuvaiheessa, eikä vasta sen jälkeen. Erilaisia verkkokoulutuksia voidaan hyödyntää. Opiskelun vuoksi Suomeen tuleen hyvinvointia parantaisi, mikäli valmistumisen jälkeen hän voisi saada joko pysyvän oleskeluluvan Suomeen tai nykyistä vuoden mittaista oleskelulupaa voisi pidentää ja joustavoittaa.

Kommentit lukuun 10: Luodaan kotoutumisohjelma alkuvaiheen kotoutumisen tukemiseksi

10.2. Pidämme erittäin hyvänä uudistuksena sitä, että kotoutumispalvelut kuuluisivat jatkossa myös tarpeen mukaan opiskelijat ja työhön Suomen muuttaneiden puoliset, sillä koko tulijan perhe on hyvä saada kotoutumisen piiriin.

10.3.3. Pidämme hyvänä uudistuksena, että oleskeluluvan saaneiden maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan sisältyy kielikoulutuksen lisäksi kielikoulutusta mittaava koe. YKI-kielikoe on koko maassa tunnustettu ja sen suorittaminen helpottaa työllistymistä tai siirtymistä jatkokoulutukseen.

10.3.4. Pidämme kannatettavana, että maahanmuuttajia ohjataan tutustumaan myös järjestöihin ja vapaa-ajan toimintaan. Harrastukset lisäävät mahdollisuutta verkostoitua ja saada ystäviä, joka voi edistää myös työllistymistä ja kuuluvuuden tunnetta ja lisätä mahdollisuuksia käyttää suomen (tai ruotsin) kieltä. Kannustamme järjestöjä ja vapaa-ajan toiminnan järjestäjiä ottamaan mukaan eritaustaisia ja suomea eri tasoin osaavia toimijoita.

Näiden lisäksi on hyvä tunnistaa opiskelijajärjestöjen ja tuutoreiden rooli opiskelun vuoksi Suomeen tulleiden kotouttamisessa. Opiskelijajärjestöjen toiminnassa luodaan tärkeitä sosiaalisia ja ammatillisia kontakteja. Korkeakoulut tarjoavat myös tuutorointia kansainvälisille opiskelijoille, joten kansallisia käytäntöjä voisi vertailla ja yhdenmukaistaa.

Kommentit lukuun 11: Kotoutumisen edistäminen tukemaan osaajien pysyvyyttä ja osallisuutta

Luvun 11 toimenpiteet korkeakoulutettujen maahanmuuttajien Suomessa pitämiseksi ovat kannatettavia.

Pidämme Talent Boost-ohjelmaa hyvänä kokonaisuutena ja siitä on viestittävä näkyvästi korkeakoulujen kansainvälisille opiskelijoille ja heille, jotka työskentelevät kansainvälisten opiskelijoiden parissa. Korkeakouluilla tulee olla riittävästi tietoa, kuinka he voivat hyödyntää Talent Boostia strategiassaan ja kansainvälisyystavoitteissaan. On myös tärkeää, että maahanmuuton parissa työskentelevät osaavat huomioida myös opiskelun vuoksi Suomeen tulevien ja mahdollisten mukana tulevien perheenjäsenien tarpeet.

Pidämme kannatettavana myös suomen ja ruotsin verkkokoulutusta, jota Suomeen muuttava kansainvälinen opiskelija voisi hyödyntää jo ennen Suomeen muuttamista. Lisäksi pidämme tärkeänä, että Suomeen opiskelemaan muuttavat maahanmuuttajat saisivat kielen lisäksi konkreettista tietoa suomalaisesta kulttuurista, viranomaisista ja työelämästä.

Kommentit lukuun 12: Vahvistetaan kumppanuuksia ja järjestöjen roolia

-

Kommentit lukuun 13: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus tukemaan kotoutumista ja yhteenkuuluvuuden tunnetta

-

Kommentit lukuun: Kotoutumisen edistämisen suuntaviivat 2020-luvulle ja tiivistelmä askelista eteenpäin

Tavoitteet maahanmuuttajien kotoutumiselle ovat hyviä ja selonteko huomioi laajasti eri elämänalueet ja eri syistä Suomeen tulevat maahanmuuttajat ja heidän perheet.

Suurin haaste EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden kotoutumiselle on lyhyt Suomessa vietetty aika, jonka vuoksi tulijoilla on rajatut mahdollisuudet oppia suomea (tai ruotsia) ja luoda vapaa-aikaan ja työelämään liittyviä verkostoja. Lisäksi haasteita tuovat korkeakoulujen lukuvuosimaksut vieraskielisissä ohjelmissa ja oleskelulupien varallisuusvaatimukset.

Pidämme kansainvälisten osaajien oleskelulupakäsittelyn nopeutusta erittäin tervetulleena uudistuksena. Selonteko ei kerro tarkemmin D-viisumin varallisuusvaatimuksista ja käsittelymaksuista. Toivomme myös joustavuutta nykyisiin opiskeluun perustuvien oleskelulupien varallisuusvaatimukseen (6720 €/vuosi), siten, että opiskelija voisi saada oleskeluluvan ehdollisesti pidemmäksi aikaa ja osoittaa riittävän varallisuuden täyttymisen vuosikohtaisesti jo asuessaan Suomessa.

Selonteko korostaa maahanmuuttaja kotoutumisen kohteena ja jätimme kaipaamaan selontekoon myös toimenpiteitä, jotka tukisivat kaksisuuntaista kotoutumista, eli kantaväestölle suunnattuja toimenpiteitä, joiden avulla voitaisiin vähentää ennakkoluuloja ja rasismia yhteiskunnassa. Vuorovaikutukseen ja aitoon monikulttuuriseen yhteiskuntaan tarvitaan kaikkien yhteistyötä, jolloin jokainen yksilö on osa kotoutumisprosessia.

Lisäksi selonteossa voitaisiin tuoda paremmin esille sen suhde sosiaaliturvauudistukseen, lapsi- ja perhepolitiikkaan, sisäisen turvallisuuden selontekoon, rasismien ja syrjinnän vastaiseen ohjelmaan ja kielipoliittiseen ohjelmaan.

Ylioppilaskunnan puolesta,

Anna Ryzhova
hallituksen jäsen, kansainväliset asiat
Turun yliopiston ylioppilaskunta

Satu Nurmi
Kansainvälisten asioiden asiantuntija
Turun yliopiston ylioppilaskunta